

Кушнір Софія

*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
науковий керівник: Поселецька К.А., к. пед. наук, доцент*

РОЗВИТОК УМІНЬ АУДІЮВАННЯ ТА ГОВОРІННЯ НА УРОЦІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ В СТАРШІЙ ШКОЛІ ЗА ДОПОМОГОЮ YOUTUBE ВІДЕО

В умовах сучасного освітнього простору, де технологічний розвиток та психологічні особливості учнівської аудиторії вимагають адаптації підходів до навчання, актуалізується проблема інтеграції цифрових технологій у процес навчання іноземних мов. Особливий інтерес представляє використання платформи YouTube на уроках німецької мови в старшій школі, враховуючи психологічні характеристики підлітків.

За О. Кіндранець аудіювання визначається як «процес, що включає в себе сприйняття та інтерпретацію мовлення за допомогою слуху» [1, с 59]. Семантичне відтворення аудіального мовлення представляє собою перцептивну, когнітивно-імітаційну активність, яка реалізується через виконання низки складних логічних дій, таких як, наприклад, аналітика, синтез, дедуктивний та індуктивний методи, порівняльний аналіз, абстрактне та конкретне мислення тощо.

Важливо чітко відрізнити два ключові поняття при характеристиці сутності сприйняття (аудіального та візуального). Сприйняття як процес виокремлення та асиміляції інформаційних, ізольованих характеристик (тобто формування образу), і впізнавання як процес пізнання сформованого образу шляхом його порівняння зі стандартом. Це дозволяє забезпечити точність та ясність у розумінні та аналізі аудіальних процесів у контексті вивчення мови.

Говоріння на уроці німецької мови визначається, як активний мовленнєвий процес, що спрямований на формування та вдосконалення навичок вербального спілкування учнів у рамках вивчення мови [2]. Цей процес включає в себе не лише володіння словниковим запасом та граматичними структурами мови, але й здатність ефективно висловлювати свої думки, ідеї та почуття в усній формі, адаптуючи своє мовлення до конкретної комунікативної ситуації.

Розвиток умінь говоріння та аудіювання може бути підкріплений використанням відео-ресурсів як додаткового інструменту для поглиблення та розширення мовних навичок учнів. YouTube відео можуть служити мультимедійними ресурсами, які надають учням доступ до автентичних мовних матеріалів, таких як реальні діалоги, інтерв'ю, відео-блоги та інші форми мовлення, що використовуються носіями мови в реальному житті. Це не тільки збагачує їхній слуховий досвід, але і допомагає розвивати навички говоріння

через імітацію, рольові ігри та практичні вправи на основі переглянутих відео.

При аудіюванні зоровий аналізатор значно полегшує сприйняття і розуміння мовлення на слух. Такі зорові опори, як органи мовлення, жести, міміка, кінеми тощо підкріплюють слухові відчуття, полегшують внутрішнє промовляння і з'ясування змісту мовлення (таблиця 1).

Таблиця 1 Аспекти використання YouTube відео для покращення навичок аудіювання та говоріння на уроках німецької мови

Аспект	Переваги	Недоліки	Способи використання
Лінгвістична автентичність	Експозиція до автентичного мовлення та різноманітних діалектів. Доступ до специфічних мовленнєвих моделей та лексики.	Можливість ознайомлення зі сленгом або високоспеціалізованою лексикою.	Фонетичні вправи. Аналіз мовленнєвих зразків.
Соціокультурне занурення	Вивчення культурних, соціальних та історичних контекстів. Розуміння міжкультурної комунікації.	Ризик стереотипізації або спрощення культурних концепцій.	Культурні дослідження. Аналіз міжкультурних відмінностей.
Візуально-аудіативна когерентність	Підтримка вербального контенту візуальними засобами. Сприяння кращому розумінню через візуальний контекст.	Можливість когнітивного перевантаження через багатий візуальний та аудіальний контент.	Візуальний аналіз. Синхронізація вербальних та невербальних засобів.
Мотиваційний фактор	Стимулювання інтересу та зацікавленості через динамічний контент. Підвищення мотивації через візуальні стимули.	Ризик відсутності фокусування на мовленнєвому матеріалі через візуальні розваги.	Використання відео як стимул для дискусій. Застосування відео для вивчення специфічних тем.
Практична аплікація	Можливість застосування теоретичних знань у практичних ситуаціях. Розвиток комунікативних навичок.	Потреба в додатковій адаптації матеріалів для педагогічних цілей.	Рольові ігри та сценарії. Практичні вправи на основі відео.

Створено автором на основі джерел [1], [3]

Старшокласники перебувають у фазі інтенсивного психологічного та соціального розвитку, де ключовими є процеси самоідентифікації, формування соціальних взаємин та розвиток когнітивних здібностей. Вони активно взаємодіють із цифровим простором, де YouTube часто стає інструментом самоосвіти, розваги та соціалізації. Така взаємодія може бути успішно трансформована в ефективний навчальний інструмент, який відповідає психологічним та соціокультурним потребам старшокласників.

Використання YouTube відео на уроках німецької мови може сприяти розвитку умінь аудіювання та говоріння через доступ до автентичного мовленнєвого матеріалу, представлення різноманітних культурних та

соціолінгвістичних контекстів, а також створення мотивуючого навчального середовища.

Підлітки, які перебувають у процесі формування своєї ідентичності, можуть використовувати ці відео як засіб самовираження та самопізнання, обговорюючи їх та ділячись власними думками та переживаннями на уроках. Це може стати основою для розвитку комунікативних навичок, а також сприяти формуванню критичного мислення та аналітичних здібностей, коли учні аналізують та обговорюють переглянуті відео. Використання YouTube може сприяти розвитку автономії учнів у навчанні, надаючи їм можливість самостійно вибирати відео для аналізу та дослідження, що, у свою чергу, може позитивно вплинути на їхню мотивацію та відношення до процесу навчання.

Все це, об'єднане з правильно структурованим педагогічним підходом, перетворює уроки німецької мови в захоплюючий та освітній процес, який відповідає психологічним та соціокультурним потребам старшокласників. Процес інтегрованого розвитку мовленнєвих навичок через використання YouTube відео може бути реалізований за допомогою наступних етапів.

На етапі *Vorbereitungsphase* (підготовки), вчителю варто зосередити увагу на створенні мотивуючого середовища, де кожен учень відчуває свою значущість та готовність активно взаємодіяти з навчальним матеріалом. Аутентичні відео можуть служити відмінним стартовим пунктом для активізації попередніх знань та стимулювання інтересу до нової теми.

Протягом *Aktivierungsphase von Lexik und Strukturen* (активізації лексики та структур), учні занурюються у контекст реального мовлення, сприймаючи та аналізуючи нові мовні одиниці та структури в межах аутентичних комунікативних ситуацій [4].

Praktische Anwendungsphase (практичне застосування) передбачає активне використання нових знань учнями у власному мовленні через різноманітні комунікативні завдання, ролеві ігри та діалоги, базуючись на сценаріях з відео.

В процесі *Reflexions und Bewertungsphase* (рефлексія та оцінювання), учні разом із вчителем аналізують свої мовленнєві виступи, визначаючи сильні сторони та області для подальшого розвитку.

Konsolidierungsphase (консолідація) спрямована на систематичне закріплення та практику нових мовних навичок у нових контекстах, що сприяє глибокому їхньому засвоєнню та автоматизації.

Згідно з цим, процес інтегрованого розвитку мовленнєвих навичок через використання YouTube відео у старшій школі відкриває нові перспективи у підготовці учнів до реального мовленнєвого спілкування в німецькомовному середовищі. Враховуючи психологічні особливості та інтереси старшокласників, такий підхід сприяє не лише розвитку ключових мовних компетенцій, але й формуванню критичного мислення, міжкультурної компетентності та аналітичних навичок. Через систематичне впровадження аутентичних відео матеріалів, учні отримують можливість поглиблення своїх знань, активізації лексики, а також практику в аудіюванні та говорінні в реальних комунікативних контекстах.

Таким чином, інтеграція YouTube відео у освітній процес є ефективним

інструментом для стимулювання мотивації учнів, підвищення їхньої мовленнєвої активності та покращення якості освітнього процесу в цілому.

Список використаної літератури

1. Кіндратець, О. М. Проблеми цифрової трансформації освіти. *Освіта як чинник формування креативних компетентностей в умовах цифрового суспільства*: матеріали тез міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 27-28 листопада 2019 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2019. С. 59-60.

2. *Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах* : Підручник / Л.С. Панова, І.Ф. Андрійко, С.В. Тезікова та ін. К.: ВЦ «Академія», 2010.

3. *Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах*: Колективна монографія / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2015. 444 с.

4. Funk, H., Kuhn, C. *Aufgaben, Übungen, Interaktion*. Goethe Institut, München. 2014. S.184.

Кшемінська Олена

*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
науковий керівник: Брик М. М., к. філол. наук, ст. викладач*

ПОНЯТТЯ КОНЦЕПТУ У СУЧАСНІЙ ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧІЙ ПАРАДИГМІ

З кінця ХХ та початку ХХІ століття дослідження в сфері перекладознавства активно здійснюються через призму лінгвокультурології та лінгвокогнітивістики задля вивчення адекватності художнього перекладу. Концепт є поняттям багаторівневим та інтердисциплінарним, завдяки чому він є предметом вивчення лінгвістики, психології та культурології. Особлива увага приділяється вивченню концепту в сферах лінгвістики та перекладознавства, оскільки концепт є фундаментальним поняттям, на яке накладаються знання та інформація про елементи системи, в якій концепт функціонує, та виступає в ролі фільтру, який допомагає усвідомити авторський задум.

Дослідження та аналіз культурних та екстралінгвальних чинників, які мають вплив на читача, є однією з основних задач перекладача під час роботи з художнім твором [1, с. 84]. Саме на цьому етапі потребують вивчення наявні в тексті концепти, оскільки, як в мові оригіналу, так і в мові перекладу вони несуть в собі етнокультурну, соціальну, психологічну та лінгвістичну інформацію, яка може бути ключовою у формуванні уявлень читача про твір та інформацію, яка в ньому відображена. Коректне сприйняття, аналіз та відтворення концепту забезпечують адекватний переклад тексту, а в подальшому і якісний вихідний текст, який читач сприйматиме без додаткових питань до інтерпретації понять та концептів, що реалізовані в тексті. Вивчення